

BULETINUL COMISIEI MONUMENTELOR ISTORICE

București
1996

Coperta I: Stema unită a Moldovei și Țării Românești pe hrisovul din 24 mai 1731, emis de Mihai Racoviță, domnul Țării Românești, pentru mănăstirea Cotroceni (Arh. St. Buc., *Suluri*, 15)

Coperta IV: Prejmer-Tartlau, Jud. Brașov
Casa 1291 (1768), strada Brașovului-Göllnergasse
Foto: Aurelian Stroe

COLEGIUL DE REDACȚIE

Anca Brătuleanu
Peter Derer
Ștefan Gorovei
Eugenia Greceanu
Călin Hoinărescu
Sergiu Iosipescu
Ioan Istudor
Dan Mohanu
Cezara Mucenic
Paul Niedermaier
Constantin Pavelescu
Andrei Pippidi (președintele colegiului)
Marius Porumb
Tereza Sinigalia
Georgeta Stoica
Aurelian Trișcu

REDACȚIA:

Redactor șef: Doina Florea
Redactori: Maria-Elena Negoescu, Elisabet
Rușinaru
Macheta tehnică și artistică: Sanda Gusti
Secretar de redacție: Dragoș Ardeleanu

Buletinul Comisiei Monumentelor Istorice - Str. Ienăchiță Văcărescu, nr. 16, sector 4, București, cod 70528, telefon 615 54 20, interior 127. Administrația Casa de Presă și Editură "Cultura Națională", Piața Presei Libere nr. 1 sector 1, București, cod 71554, telefon 222 15 20, interior 1405. Abonamentele se vor face la administrație, la redacție, prin poștă sau virament C.P.E. "Cultura Națională", cont 641100608 Banca Comercială, Filiala sector București și la oficiile poștale sau difuzorii de presă. Prețul unui abonament anual este de 4800 lei (1200 lei număr). Abonamentele pentru străinătate prin ORION S.R.L., Splaiul Independenței nr. 202 A, sector 6, București telefon 617 34 07, fax/400-42 41 69. Tipărit în București la Tipografia Publistar.

Au colaborat:

Ruxandra Beldiman (arhitect); Liviu Brătuleanu (arhitect, DMI); Eugenia Greceanu (arhitect); Cristina Ionescu (arhitect, DMI); Monica Lotreanu (arhitect); Corina Popa (istoric de artă); Andrei Pippidi (istoric); Adriana Stroe (istoric de artă, DMI); Aurelian Stroe (istoric de artă, DMI); Cecilia Teodoru (arhitect); Oliver Velescu (istoric).

Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice

BULETINUL COMISIEI NAȚIONALE A MONUMENTELOR, ANSAMBLURILOR ȘI SITURILOR ISTORICE

Nr. 1-2/1996

Anul VII

MONUMENTE, ANSAMBLURI, SITURI Atitudini și Mentalități

- ADRIANA STROE**, *Valoarea de monument istoric a satelor din zona de colonizare săsească din Transilvania*..... 5
- ADRIANA STROE**, *Proiectul comun româno-german de inventariere a patrimoniului cultural-artistic al localităților de colonizare săsească din Transilvania*..... 9

COMUNICĂRI ȘI RAPOARTE DE CERCETARE

- CORINA POPA**, *Arhitectura rurală și arhitectura de tip urban în Râșnov și Cristian (jud. Brașov) între 1820-1910*..... 10
- MONICA LOTREANU**, *Semnalarea unor elemente specifice arhitecturii orășenești în fondul rezidențial al comunei Biertan*..... 24
- CORINA POPA**, *Considerații privind tipologia pivnițelor din Biertan*..... 35
- RUXANDA BELDIMAN**, *Tipologii de gospodării din satul Richiș*..... 45
- CECILIA TEODORU**, *Sisteme constructive ale șarpantelor în localitățile Râșnov și Cristian*. 53
- RUXANDA BELDIMAN**, *Râșnov. Fișă de localitate*..... 57
- ADRIANA STROE, AURELIAN STROE**, *Prejmer-Tartlau. Fișă de inventariere monumente:*..... 72
- Prejmer - Biserica ortodoxă*..... 84
 - Școală*..... 86
 - Gospodărie*..... 87
 - Gospodărie*..... 88
 - Casă*..... 89
 - Ansamblu moară de apă cu locuință*..... 90
 - Cimitir evanghelic*..... 91

- verbale ale ședințelor de avizare organizate de Comitetul de Stat pentru Arhitectură și construcții cu începere din 1952 (p. a III-a)*..... 92
- OLIVER VELESCU**, *Indicele proceselor verbale ale Comisiei de avizare a CSCAS, 1952-1967*..... 98

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

- Salonul internațional al patrimoniului - conservare, restaurare, reconstituire, Paris, 6-9 aprilie 1995 (Corina Popa)*..... 112
- Cursurile Universității de vară pentru monumente istorice, Eger, Ungaria (Liviu Brătuleanu)*..... 113
- Ziua Porților Deschise, septembrie 1995 (Cristina Ionescu)*..... 114
- Simpozion româno-german, Sibiu, 3-5 noiembrie 1995 (A. Stroe)*..... 115
- Atelierul "Patrimoniul arhitectural în zone seismice", București, 3-5 noiembrie 1995 (Liviu Brătuleanu)*..... 116

RECENZII, EXPOZIȚII, PREZENTĂRI

- Topografia monumentelor din Transilvania (Adriana Stroe)*..... 117
- Expoziția "Galații în imagini de epocă" (Viorica Pisică)*..... 117
- CONSTANTIN BĂLAN**, *Inscripții medievale și din epoca modernă a României. Județul istoric Argeș, sec. XIV-1848 (Andrei Pippidi)*..... 118
- Expoziție comemorativă. Arta lui Nicolai Georgescu își omagiază autorul la București (Constantin Chirculescu)*..... 119
- Nostalgie la o torță (Sergiu Dinculescu)*..... 120

IZVOARE

- EUGENIA GRECEANU**, *Reluarea activității de protecție a monumentelor istorice din România după desființarea în 1948 a Comisiunii Monumentelor Istorice Procesele*

RELUAREA ACTIVITĂȚII DE PROTECȚIE A MONUMENTELOR ISTORICE DIN ROMÂNIA
DUPĂ DESFIINȚAREA ÎN 1948 A COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE.

Procese verbale ale ședințelor de avizare, organizate de Comitetul de Stat pentru
Arhitectură și Construcții, cu începere din 1952.

PROCES VERBAL NR. 11
al ședinței de avizare din 16.IV.1953, ora 9

COMPUNEREA CONSILIULUI:

Președinte: Prof. Duiliu Marcu
Membri: - Arh. Balș Ștefan
- Arh. Ghika Budești (Ion)
- Prof. Gr. Ionescu
- Arh. Lieblich Richard
- Prof. Teodoru Horia

De asemenea iau parte ca referenți:

- Arh. Curinschi Gh.
- Arh. Fischer Ferdmand
- Petre Năsturel
- Arh. Socolescu Toma

I. Titlul lucrării: *Lucrări de protecție la anexele
mănăstirii Cetățuia Iași.*

Valoarea lucrării: lei 80.000 - (sumă în limita
celei stabilite
de C.S.A.C.)

Titular de investiții: Min. Cultelor - Mitropolia
Moldovei și a Sucevei - Arhiepiscopia Iașilor, reprez. prin
tov. Simionescu, delegat al Min. Cultelor
Proiectant: Arh. Andrei Loiso
Referent: Arh. Gh. Curinschi

Dosarul cuprinde numai piese scrise. Lucrările
prevăzute în deviz se referă la reparații de șarpante și
învelitori la clădirile chiliilor, sălii gotice și a bisericii, precum
și la amenajarea unui gavaș de bolovani de râu în jurul
bisericii. El reprezintă numai o parte din lucrările de reparații,
fiind necesare și următoarele lucrări: consolidarea
și refacerea zidului împrejmuitor, repararea băii turcești,
completări la biserică (tencuieli și rostuieli exterioare).

Consiliul luând în discuție propunerile de reparații
prezentate hotărăște amânarea luării unei hotărâri,
deoarece dosarul trebuie completat cu planuri, care să
reprezinte clădirile și locurile unde se prevăd lucrări la
ansamblul mănăstirii.

II. Titlul lucrării: *Aprobarea demontării catapeteasmei
de la bis. S. Nicolae din Hangu-Ceahlău și montarea ei la
biserica din Bicazul Ardelean.*

Referent: Arh. R. Lieblich

Consiliul luând în discuție cererea Parohiei Bicazul
Ardelean, dă aviz favorabil acestei cereri, deoarece
biserica din Hangu (comună ce cade în planul de asanare
din bazinul de la Bicaz), este construită din schelet de
lemn și împletitură de nuiele, tencuită în exterior și nu
poate fi strămutată.

III. *Lucrări de reparație și protejare la Casa Cartienilor
din Tg. Jiu*

Valoarea lucrărilor: 28.000 lei
Titular de investiții: C.P.A.C., reprezentat prin
Arh. Moiescu
Proiectant: Arh. Moiescu
Referent: Arh. Fischer F.

Dosarul cuprinde piese scrise și două planuri
reprezentând parterul, etajul, pivnițele, fațada și o secțiune.

Se propune refacerea acoperișului cu șită bătută dublă,
înlocuirea pieselor putrezite din construcția acoperișului,
întărirea cu tiranți a zidului pridvorului din fațada principală,
care a ieșit din verticală, desprinzându-se de zidurile
fațadelor laterale, subzidirea acestui zid, tencuieli
interioare și exterioare, refacerea dușumelelor putrede.

Consiliul aprobă reparațiile de acoperiș, dușumele
și tencuieli. În ceea ce privește zidul deplasat cere
execuțarea unor sondaje geotehnice pentru a se
cunoaște cauzele deplasării. Rezultatele acestor sondaje
vor fi comunicate Consiliului.

IV. Titlul lucrării: *Lucrări de protejare la turnul Forkeș
din Mediaș.*

Valoarea lucrării: 96.000 lei (sumă ce depășește
acea stabilită de C.S.A.C.)
Titular de Investiții: C.F.A.C. (Moiescu)
Proiectant: Fazekas și Mihai Tănase
Referent: Arh. R. Lieblich

Consiliul hotărăște amânarea discutării proiectului
prezentat, deoarece trebuie completat cu o documentare
privitoare la vechea înfățișare a monumentului.

Președinte:
DUILIU MARCU

Membri:
Arh. BALȘ ȘTEFAN
Arh. GHICA BUDEȘTI
Prof. GR. IONESCU
Arh. LIEBLICH R.
Prof. TEODORU H.

Secretar:
Christu N.

PROCES VERBAL NR. 12
al ședinței de avizare din 20.IV.1953, ora 9

Președinte: Prof. Duiliu Marcu

Membri: - Arh. Balș Ștefan
- Arh. Ghika Budești (Ion)
- Prof. Gr. Ionescu
- Arh. Lieblich Richard
- Prof. Teodoru Horia

De asemenea iau parte ca referenți:

- Arh. Curinschi Gh.
- Arh. Fischer Ferdinand
- Petre Năsturel
- Arh. Socolescu Toma

Prof. GR. IONESCU
Arh. LIEBELICH R.
Prof. TEODORU H

I. Titlul lucrării: *Proiect pentru acoperirea băii turcești din incinta Palatului Domnesc de la Târgoviște*

Referent: Prof. H. Teodoru

Discutând în continuare problema ridicată de tov. Prof. Teodoru în ședința nr. 9 de avizare din 11 Aprilie 1953 cu privire la acoperirea băii turcești din incinta Palatului Domnesc din Târgoviște, Consiliul ia în examinare proiectul prezentat în ședință.

Tov. Președinte Prof. Duiliu Marcu, făcând opinie separată față de părerile contrarii ale majorității Consiliului, este de părere ca aceste ruine să rămână deocamdată neacoperite, ca de altfel și întreg ansamblul Palatului, mai cu seamă că nu sunt prevăzute fonduri pentru o astfel de lucrare, iar dacă ar fi fonduri ar putea fi utilizate mai cu folos pentru alte lucrări de apărare mai urgent necesare. Consideră însă util să se întocmească un relevu exact al acestor băi.

II. Titlul lucrării: *Continuarea listei de monumente istorice (prima serie), care urmează să fie decretate ca atare.*

Referent: Arh. R. Lieblich

În continuarea ședinței din 13 Aprilie se citește lista de monumente de arhitectură din București din sec. XIX și XX, care urmează să fie decretate monumente de arhitectură.

Consiliul aprobă cu unele modificări lista prezentată (vezi anexa).

III. Titlul lucrării: *Lucrări de protejare la Cetatea de Scaun a Sucevei.*

Valoarea lucrării: lei 100.000

Titular de investiții: C.P.A.C. reprezentat prin Arh. Moiesescu

Proiectant: Arh. E. Costescu

Referent: Arh. Gh. Curinschi

Deoarece arhitectul proiectant lipsește din ședință iar dosarul nu prezintă date suficiente pentru luarea unei hotărâri, se amână discutarea lucrării.

IV. *Lucrări de protejare la anexele Mănăstirii Cetățuia.*

Valoarea lucrării: lei 80.000.-

Titular de investiții: Min. Cultelor reprezentat prin

Tov. Simionescu, Arh. Loiso Andrei

Proiectant: Arh. Andrei Loiso

Referent: Arh. Gh. Curinschi

Consiliul luând în discuție lucrarea amână luarea unei hotărâri pentru completarea devizului și a planurilor.

V. *Lucrări de restaurare ale Cetății Mănăstirii Căldărușani, comuna Moara Săracă, raion Snagov, regiunea București.*

Valoarea lucrării: lei 750.000 din fonduri proprii

Titular de investiții: Min. Cultelor reprezentat prin

Tov. Simionescu și Arh. I. Paraschivescu

Proiectant: Arh. I. Paraschivescu

Referent: Arh. T. Socolescu

Dosarul cuprinde piese scrise și desenate. Devizul prevede executarea următoarelor lucrări pentru terminarea chiliilor: refaceri de ziduri exterioare dărămate, tencuiei, planșee, pardoseli de lemn și mozaic, tâmplărie, sobe etc.

Consiliul dă aviz favorabil proiectului în caz că nu sunt alte clădiri religioase care să reclame o intervenție urgentă, dat fiind că grupul de chilii din jurul mănăstirii Căldărușani nu prezintă interes din punct de vedere istoric și arhitectural.

Președinte

Prof. DUILIU MARCU

Membrii:

Arh. BALȘ ȘT.

Arh. GHICA BUDEȘTI

Secretară:

Buzescu E

**ANEXA LA PROCESUL VERBAL NR. 12
DIN 20 APRILIE 1953**

LISTA

**de clădiri civile aprobate de către Consiliul de
Avizare pentru a fi declarate monumente istorice**

ARH. ION MINCU

Locuința fostă a Generalului Iacob Lahovary - Str. Icoanei colț cu Str. Ion Movilă

Bufetul de la Șoseaua Kiseleff

Școala Centrală de Fete - Str. Icoanei

Locuința fostă N. Pătrașcu - Piața Romană colț cu Mendeleieff

Locuința fostă General Robescu - Str. I.L. Caragiale (Spitalul unificat de copii)

Cavouriile de la Cimitirul Belu:

Eugen Stătescu

Banul Dimitrie Ghica

Gh. Grigore Cantacuzino

Evlughie Gheorghieff

General I. Lahovary

ARH. GRIGORE CHERCHEZ

Cotroceni (Palatul Pionierilor)

Casa Disescu (în colaborare cu Clavel)

Locuința proprie Cal. Victoriei

Casa fostă Dorobanțu Str. Locot. Lemnea

ARH. ALEXANDRU SĂVULESCU

Palatul Poștei Centrale - Cal. Victoriei

ARH. PAUL GOTTEREAU

Casa de depuneri - Cal. Victoriei

Biblioteca Centrală Universitară - Piața Palatului R.P.R.

ARH. ALBERT BALLU

Palatul Justiției pe cheiul Dâmboviței colț cu Calea Rahovei

ARH. LOUIS BLANC

Ministerul Agriculturii - B-dul Republicii

Facultatea de Medicină - Cotroceni

Locuința fostă N. Filipescu - Str. Bistriței colț cu Str. N. Filipescu

Locuința fostă Tache Ionescu - Str. Nicos Beloianis 27 (Editura Tineret)

ARH. PAUL GALLERON

Ateneul Român - Cal. Victoriei

ARH. BERNARD CASSIAN

Localul Băncii de Stat - Banca RPR - Str. Lipscani

Școala Politehnică - Cal. Griviței și Str. Polizu

ARH. GEORGE MANDREA

Foisorul de Foc - B-dul Tolbuhin

ARH. DUMITRU MAIMAROLU

Palatul Camerei Deputaților - Dealul Mitropoliei

Cercul Militar - Cal. Victoriei

Biserica Amzei - Str. Amzei

Biserica Armenească - B-dul Republicii

ARH. ION N. SOCOLESCU

Casa fostă Ionescu Gion - Str. Logofăt Udrisțe 11

Casa fostă G-ral Stroescu - Str. Teilor 24 (în fața Min. Domeniilor - aripa stângă)

Casa fostă locuință proprie - B-dul Republicii 28 (fost 14)

ARH. KRAUSS

Hôtel de France, azi Grand Hôtel - Cal. Victoriei

ARH. Z. KOPEINSCHI

Localul berăriei Carul cu Bere - Str. Stavropoleos

ARH. ȘTEFAN BURCUȘ

Palatul fostei Burse

ARH. CRISTOFI CERCHEZ

Vila Doctor Minovici, Șos. Băneasa, în fața Fântânei Miorița

Casa Parohială a bisericii Sf. Apostoli

Casă în Aleea Modrogan

Str. Romulus - casă

ARH. ALEXANDRU ORĂSCU

Hotel Boulevard

Fațada Cinematografului București, fost Trianon

ARH. ION BERINDEI

Palatul Gh. Gr. Cantacuzino (Inst. Româno-Sovietic), Calea Victoriei

Casa Al. G. Florescu - Str. I.C. Frimu

Casa Arion - B-dul Ana Ipătescu

Casa Olănescu

ARH. PETRE ANTONESCU

Banca Marmorosch Blanc - Str. Doamnei

Min. Lucrărilor Publice - B-dul 6 Martie

Casele foste I.C. Brătianu (Fundatia Bălcescu), str. Amzei

Facultatea de Drept - B-dul 6 Martie

Arul de Triumf - Șos. Kiseleff

Casa Soare - Str. Sf. Apostoli

Institutul de Istorie - Șos. Generalissimul Stalin 1-3

ARH. DULIU MARCU

Casa Dobrovici - B.dul Ana Ipătescu

Ministerul de Externe - Piața Victoriei

Ministerul de Finanțe (C.A.M.) Cal. Victoriei

Academia Militară, Str. G-ral Ioanțiu

Biblioteca Academiei R.P.R. - Calea Victoriei

Fosta casă Bușilă

Fostul bloc Mica, Calea Victoriei

Fosta casă Ing. Vasilescu

ARH. CONSTANTIN IOTZU

Casa Corpului Didactic - B-dul 6 Martie

Biserica nouă Sf. Elefterii - Cheiul Dâmboviței

ARH. SPIRIDON CEGĂNEANU

Vila fostă N. Pătrașcu - Piața Romană colț cu Bd. Ana Ipătescu

ARH. NICOLAE GHICA BUDEȘTI

Muzeul pentru Artă Românească (Muzeul Stalin), Șos. Kiseleff

Fosta casă G-ral Rosetti - Str. Barbu Catargiu

Biserica Greco-Catolică Sf. Vasile - Str. Polonă

Universitatea

Casă Str. Sevastopol 8

Casă din Str. Sevastopol 10

ARH. ERNEST DONEAUD

Casa fostă Amiral Coandă - B-dul Ana Ipătescu colț cu I.C. Frimu

Biserica Visarion (în colaborare cu C. Iotzu)

ARH. ALEXANDRU CLAVEL

Cavoul Luigi Cazzavilan, Cimitirul Belu

ARH. NICOLAE NENCIULESCU

Palatul R.P.R. Cal. Victoriei

ARH. SAINT JEAN <MICHEL SANJOUAND>

Palatul fost Știrbey - Calea Victoriei

ARH. CAROL BENIȘU

Catedra Sf. Iosif - Str. Popov

Biserica Domnița Bălașca

Spitalul Brâncovenesc

Sinagoga Mare din Str. Sf. Vineri

ARH. G. MAGNI

Palatul Episcopiei Catolice de lângă Cișmigiu - Str. Dr. Luger

Seminarul Central - B-dul Coșbuc

Școala Primară de pe Șos. Kiseleff colț cu Monetăriei

ARH. MANUGSCH O.

Palatul Societății de Asigurări "Generală" din fața Universității - B-dul Republicii

ARH. GHEORGHE MATEI CANTACUZINO

Banca fostă Crisoveloni - Lipscani

Casa (Galeriile Krețulescu), Calea Victoriei

ARH. ȘTEFAN CĂLUGĂREANU ȘI DULIU MARCU

Palatul Administrativ CFR - Gara de Nord

ARH. GEORGE STERIAN

Bis. Cuțitul de Argint

ARH. ION D. TRAJANESCU

Biserica Spirea Nouă

ARH. VILACROSSE

Casa fostă locuință Mareșal C. Filipescu - Str. Dionisie Lupu (Casa Universitarilor)

ARH. IACOB MELIK? <MELIC>

Casa Melik - Str. Spătarului 22 (Casă restaurată de Paul Smărăndescu)

ARH. NECUNOSCUT

Fostul Palat Șuțu (Institutul de Construcții), B-dul 1848 colț cu Bd. Republicii.

**PROCES VERBAL NR. 13
al ședinței din 22 Aprilie 1953****Compunerea Consiliului**

Președinte: Prof. Gr. Ionescu

Membrii: - Arh. Balș Șt.

- Arh. Ghika Budești

- Arh. Lieblich R.

- Prof. Teodoru H.

Referenți: - Arh. Curinschi Gh.

- Arh. F. Fischer

- P. Năsturel

- Arh. T. Socolescu

Secretar: - Christu N.

1. *Proiect pentru refacerea acoperișului Porții de intrare "Forkeș" din Mediaș* - Adresa Comitetului pentru Așezămintele Culturale nr. 11425 din 10.IV.1953, înregistrată la CSAC sub Nr. 3603 din 10.IV.1953

Proiectul a mai fost prezentat Consiliului în ședința Nr. 11 din 16.IV.1953, când s-a amânat luarea unei hotărâri, deoarece dosarul trebuia completat cu o documentare privitoare la vechea înfățișare a monumentului.

Valoarea lucrării: este de 96.000 lei, fiind peste limita sumei stabilite de CSAC pentru acest scop, care era de 40.000 lei.

Titular de Investiții: Comitetul pentru Așezămintele Culturale din R.P.R., reprezentat prin tov. Arh. V. Moiescu

Proiectanți: I. Fazekas și Mihai Tănase

Referent: Arh. R. Lieblich

Dosarul cuprinde:

a. piese scrise: un memoriu justificativ, antemăsurătoare, deviz estimativ, analiza prețurilor, baza prețurilor, extras de materiale.

b. piese desenate: Plan parter, etaj I, II și III

planul șarpantei

secțiune

3 fațade

Toate la scara 1/100

Proiectul cuprinde următoarele lucrări: construcția șarpantei și a învelitorii (din olane), construcția balconului, planșeele ultimelor două etaje, pardoseli, tencuieli interioare și ferestre.

Consiliul, luând în discuție proiectul în continuarea ședinței din 16 Aprilie a.c. și pe baza documentației suplimentare prezentate, dă aviz favorabil lucrărilor de refacere a turnului Forkeș din Mediaș, făcând următoarele recomandări:

1./ Dat fiind că fondurile prevăzute pentru restaurarea acestui monument sunt mult mai mici decât cele rezultate din deviz, Consiliul recomandă beneficiarului (care intenționează să așeze în acest turn un muzeu al orașului) să obțină fondurile suplimentare pentru executarea lucrărilor, de la Sfatul Popular Local, care poartă răspunderea distrugerii prin foc a acestui turn.

2./ În ceea ce privește învelitoarea, materialul învelitorii să fie de același fel ca materialul dinainte de distrugerea turnului (olane, țigle solzi). În orice caz, dacă se va rămâne la învelitoarea de olane, se vor lua toate

măsurile tehnice necesare, pentru a prindrea lor să se facă în mod solid, fixându-se fiecare olan în parte cu cuiu sau sarmă.

3./ Se va studia o scară de acces de la parter la primul cat, astfel încât să se evite aspectul de baracă al casei acestei scări, fie prin construirea unei scări deschise, fără contratrepte, fie printr-o scară cel mult acoperită. Pentru aceasta, Consiliul cere un proiect, pentru a fi supus aprobării.

4./ Execuția lucrării se va face sub conducerea și supravegherea proiectanților și a unui tehnician care va avea răspunderea. Proiectanții vor avea obligația de a întocmi proiectul de execuție și toate indicațiunile necesare în timpul execuției pe șantier.

II. Continuarea cercetării listei de monumente istorice (prima serie)

Referent: Arh. R. Lieblich

Discutând în continuare lista cu primele 867 monumente istorice, Consiliul stabilește următoarele:

1./ În prima listă să fie trecute monumentele de arhitectură din cele mai reprezentative și cele care au o importanță istorică deosebită.

2./ Pentru monumentele de arhitectură din Transilvania, comisia socotește util să se cerceteze documentarea strânsă cu ocazia pregătirii Expoziției de la Moscova (1952) și să fie consultați și specialiștii în această materie din Ardeal.

III. Diverse

Fiind sesizat de referentul Petre Năsturel, Consiliul stabilește să se cerceteze la fața locului situația bisericii Snagov; de asemenea se ia notă și de sesizarea arh. T. Socolescu, cu privire la biserica din Ploiești și biserica Sf. Apostoli de la Ploiești și ruinele bisericii Sf. Nicolae cu Brazi, tot din Ploiești și hotărăște cercetarea la fața locului a acestor monumente istorice.

Președinte

Prof. GR. IONESCU

Membrii:

Arh. BALȘ ȘT.
Arh. GHİKA BUDEȘTI
Arh. R. LIEBLICH
Prof. H. TEODORU

PROCES VERBAL NR. 14

al ședinței din 30 Aprilie 1953 ora 8

Compunerea Consiliului:

Președinte: - Prof. Duliu Marcu

Membri: - Arh. Balș Șt.
- Arh. Costescu E.
- Prof. Ionescu Gr.
- Arh. Lieblich R.
- Prof. Maicu Horia
- Prof. Teodoru H.
- Arh. Ghika Budești

De asemenea iau parte ca referenți:

- Arh. Curinschi Gh.
- Arh. Fischer F.
- Năsturel P.
- Arh. Socolescu T.

Ca invitați: - Arh. Negoescu Gh.

- Arh. Slomnescu Micaela

Secretar: - Christu N.

I. Amenajarea Palatului Mogoșoaia cu anexele sale

Valoarea lucrărilor (total) 31. 617. 000 lei

Valoarea lucrărilor ce se vor executa în 1953 2. 130. 000

Titular de investiții: Comitetul pentru Artă
Proiectant: Institutul "Proiect București"

Referent: Arh. Ghika Budești <lon>

Piesele scrise și desenate precum și documentația pe baza căreia se dă avizul, se află depuse la dosarul lucrării.

În urma examinării lucrării prezentate și discuțiilor purtate în ședință, având în vedere că sarcina de proiectare rezolvă în ansamblul ei tema propusă și ține seama de condițiunile propuse cu ocazia avizării din ședința Consiliului de Avizare CSAC din 12.II.1953, se dă aviz favorabil cu următoarele condițiuni, de care se va ține seama la elaborarea proiectului tehnic:

1./ Palatul propriu-zis:

a. Se va menține grupul sanitar existent la etajul I, cu acces din camera pentru șah, de asemenea și un oficiu mai mic pentru deservirea bufetului.

b. Se va studia pentru pivnița mare din subsol, ce se amenajează ca sală de expoziție, o pardoseală de ceramică ce se va executa după un model adaptat pe cât posibil stilului epocii în care a fost construit palatul. Panourile pentru expoziție se vor face astfel ca să nu se aducă nici o stricăciune zidăriei caracteristice a bolților și pereților.

2./ Pavilion de muzică (vechea bucătărie - monument istoric)

Tratarea porților și amenajările interioare se vor face fără să se aducă nici un prejudiciu zidăriei și bolților existente.

3./ Corpul 1 (locuințe, sală de mese)

a. Se va prevedea un spațiu lângă bucătărie pentru pregătirea cârnii, amenajându-se în acest scop o parte din câmară, care este prea mare.

b. Grupul sanitar de la etaj va fi restudiat, ținând seama la amplasarea pereților despărțitori de ferestrele existente.

c. Se va realiza o coamă continuă a acoperișului aripei principale. Învelitoarea întregii clădiri se va executa, pentru armonia ansamblului construcțiilor grupate în jurul incintelor de onoare ale palatului, din șindrilă armonizată la culoare cu învelitoarea vechii bucătărie și a palatului. Se vor lua toate măsurile de siguranță privitor la pericolul de incendiu (ignifugare).

d. Curtea de serviciu de pe latura Sud a clădirii va fi îngărdită spre parc cu o împrejmuire ușoară și gard viu.

4./ Corpul atelierelor și locuințe noi.

Amestecul de funcțiuni grupate în acest pavilion nu este judicios. Prin soluția adoptată se ajunge la o clădire prea importantă ca masă, cu o tratare arhitecturală prea bogată, de natură a concura într-un mod nepotrivit cu palatul vechi, care trebuie să rămână dominantă arhitecturală a complexului.

Intrucât construcția atelierelor și locuințelor suplimentare nu se încadrează în etapa de lucrări prevăzute a se executa în 1953, se va proceda, când realizarea lor va deveni actuală, la revizuirea temei de proiectare, pentru această construcție. Se vor prevedea eventual două clădiri separate, de proporții mai modeste, una pentru atelierelor și alta pentru locuințe.

Cu această ocazie, se va prezenta și un studiu geotehnic al terenului în amplasamentul din apropierea lacului propus pentru noua clădire.

5./ Instalații

a. Alimentarea cu apă și canalizare:
- Se va studia scurgerea apelor meteorice, asigurându-se evacuarea lor rapidă;

- Se va prevedea un sistem de decantare a apelor de scurgere de la ștrand înainte de intrarea în sistemul de canalizare al complexului;

- Se va cere avizul pompierilor asupra proiectului instalației de combatere a incendiilor;

- Se va cere avizul Inspectorului Sanitar de Stat, asupra amplasamentului stației de epurare și a modului cum se rezolvă prin proiect problema de apărare sănătății;

- Se va cere avizul Direcției Generale Hidrometeorologie, asupra forajului de 200 m adâncime, cât și asupra deversării apelor de scurgere în lacul Mogoșoaia (decret 143/3.IV.1953).

b. Încălzirea

- Se va studia la proiectul tehnic modul de rezolvare a

arderii în cazane, în funcție de combustibilul ce se va obține de la C.S.A.

c. *Electrice*

- Se va indica puterea electrică instalată și necesară, precum și sursa de energie electrică folosită.

- Se va lua în considerare mărirea instalației și forței electrice devenită necesară prin amplificarea instalațiilor de încălzire și sanitare.

- Instalațiile electrice la pivnița palatului și la pavilionul de muzică se vor realiza astfel ca să nu aducă nici o stricăciune zidărilor caracteristice ale pereților și bolților.

Din fondul de 2.000.000 lei alocat pe 1953 se vor executa numai lucrările de amenajare a palatului propriu-zis, a corpului locuințe-sală de mese și unele lucrări de folosință generală (instalații și lucrări hidrotehnice) strict necesare pentru darea în folosință a obiectelor amenajate. Se va rectifica, în consecință, tabelul stadiilor fizice și a necesarului de materiale și forță de muncă.

Ținând seama de valoarea excepțională ce o constituie din punct de vedere arhitectonic și artistic ansamblul de la Mogoșoaia, se atrage atenția Comitetului pentru Artă asupra măsurilor de protecție ce sunt necesare a se lua de urgență pentru a pune la adăpostul degradărilor și stricăciunilor ce li s-ar putea aduce de către actualii locatari și de vizitatorii ocazionali, atât Palatul cât și vechea bucătărie cu elemente decorative, cu sculpturi în piatră, mozaicuri etc., cât și înseși plantațiile parcului.

Pentru protejarea întregului cadru natural de mare frumusețe al complexului, se va opri orice folosire nepotrivită a terenurilor de pe malul opus al lacului. De asemenea, cu ocazia asanării Văii Colentina, se va avea în vedere ca lucrările ce se vor executa să nu prejudicieze aspectul estetic al malurilor îmbrăcate cu arbori și o bogată vegetație acvatică.

În legătură cu modul de alcătuire al documentației prezentate, se atrage atenția Institutului de Proiectare "Proiect București", asupra felului nejudicios cum a folosit forțele sale de proiectare, întocmind studii prea amănunțite pentru partea lucrărilor din complex privind corpul atelierelor și locuințele noi, studii dezvoltate la nivelul unui proiect tehnic, când de fapt acest corp nu este prevăzut a fi executat în 1953 și o prezentare ca sarcină de proiectare era singura justificată.

II. *Lucrări de protejare la Cetatea de Scaun a Sucevei*

Referent: Arh. Gh. Curinschi

Comitetul amână discutarea problemei, deoarece dosarul urmează să fie completat cu norme pentru lucrările de protejare la această Cetate.

Președinte

Prof. DUILIU MARCU

Membri:

Arh. BALȘ ȘT.
Arh. COSTESCU E.
Prof. IONESCU GR.
Arh. LIEBLICH R.
Prof. MAICU HORIA
Prof. TEODORU H.
Arh. GHIKA BUDEȘTI

PROCES VERBAL NR. 15 al ședinței din 6 Mai 1953

Compunerea Consiliului:

Președinte: - Prof. Arh. Duiliu Marcu

Membri: - Arh. Șt. Balș

- Arh. Costescu E.

- Prof. Gr. Ionescu

- Arh. Lieblich R.

- Prof. H. Teodoru

Referenți: - Arh. Gh. Curinschi

I. *Continuarea cercetării primei liste de monumente istorice (prima serie).*

Referent: R. Lieblich

Din lista de 1000 monumente istorice de arhitectură din cele mai reprezentative, Consiliul cercetează în această ședință primele 195 monumente, urmând ca restul 815 să fie avizate în ședința următoare.

Consiliul avizează favorabil aceste 195 de monumente și socotește util să se facă următoarele modificări:

1./ Se vor șterge din această primă listă, următoarele monumente: (care vor fi trecute în alta)

a. pentru reg. Arad - Bis. de lemn de la Bulza Căpâlnaș-Lipova (6)

b. pentru reg. Bacău - Bis. Sf. Voievozi

- Bis. Durău-Ceahlău (44)

c. pentru orașul București - Bis. Popa Tatu (125)

- Cavoul Gr. Lahovary (152)

- Cavoul Eugen Stătescu (153)

- Casa lui Anton Pann din Str. Anton

Pann 20 (154)

- Casa din Str. Teleajen 69- Raion

23 Aug. (176)

- Pivnițele casei de odihnă a Min.

Agriculturii (181)

2./ Se vor completa listele cu următoarele monumente:

a. în reg. Arad - Geamia veche din Ineu - Arad

b. în reg. Bacău - Podul de piatră (al lui Ștefan cel

Mare) din Borzești - Tg. Ocna

- Prefectura din Bacău

- Cetatea lui Ștefan cel Mare din

Neamț - raion P. Neamț

- Conacul din Podoleni - raion Bacău

- Casa veche (Catargi) din Tupilați -

raion P. Neamț

c. în orașul București

- Biserica Spiridon Nou

- Biserica lui Bucur

II. *Diverse: Lucrări de amenajare a bufetului din Șos. Kiseleff nr. 4 (opera arh. I. Mincu) în restaurant cu destinație redusă.*

Titular de investiții: Oficiul de Comerț General

Proiectant: Ing. Vlădescu și I. Dumitru

Referent: Arh. Gh. Curinschi

Dosarul cuprinde: a. *piese scrise*: un aviz favorabil condiționat al Sfatului Popular al Capitalei (Dir. de Arhitectură și Sistemizare); un referat al Serviciului cadastru privitor la aliniere.

b. *piese desenate*: un plan de situație cu indicarea terenului și cu arătarea terenurilor alăturate propuse a fi înglobate (scara 1/200)

- 1 anteproiect (plan parter) cu indicarea lucrărilor la scara 1/100

- 1 plan de împrejmuire sc. 1/100

Se propun spargeri de uși noi, înlocuiri de pardoseli, amenajarea unei construcții anexe, împrejmuire cu gard înalt.

Consiliul, luând cunoștință de avizul Sfatului Popular al Capitalei privitor la amenajarea Bufetului de la Șosea și cercetând proiectul prezentat, este de acord cu părerea Sfatului Popular al Capitalei, cu toate observațiile făcute de acesta și dă aviz favorabil propunerii, urmând ca beneficiarul să întocmească un proiect definitiv care să fie prezentat spre avizare C.S.A.C.-ului, cât și Sfatului Popular al Capitalei. Acest proiect va cuprinde și studiul de acoperire a spațiului liber cu plantații, flori etc.

În ceea ce privește împrejmuirea, Consiliul nu este de acord cu o împrejmuire înaltă, care să închidă vederea către monument. Dat fiind dimensiunile reduse și proporțiile modeste ale acestei clădiri, Consiliul recomandă o împrejmuire redusă ca înălțime, de preferință un gard viu (din plantații), a cărui înălțime să nu depășească 1,10m.

Președinte:
DUILIU MARCU

Membri:
Arh. ȘT. BALȘ

**PROCES VERBAL NR. 16
al ședinței din 9 Mai 1953
orele 8**

Compunerea Consiliului

Președinte: Prof. Duiliu Marcu

Membrii: - Arh. Balș Șt.

- Arh. Costescu E.

- Prof. Ionescu Grigore

- Arh. Lieblich R.

- Prof. Teodoru H.

Deasemenea iau parte ca referenți:

- Arh. Curinschi Gh.

- Arh. Fischer F.

- P. Năsturel

- Arh. T. Socolescu

I. Continuarea cercetării primei liste de monumente istorice (prima serie)

Referent: Arh. R. Lieblich

Din lista de 1000 monumente istorice de arhitectură, din cele mai reprezentative, Consiliul cercetează în continuare, în această ședință, monumentele din regiunile: București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați și Hunedoara.

Consiliul avizează favorabil monumentele propuse din aceste regiuni, recomandând următoarele modificări:

1. Se vor șterge din această primă listă următoarele monumente, urmând să fie trecute în alte liste ce vor apare ulterior:

a. din orașul București: - fosta casă Krețulescu din Str. I.C. Frimu Nr. 16

b. din regiunea București - Călugăreni-Vidra, Cruce

2. Se vor completa listele cu următoarele monumente:

a. în regiunea București

- Herești-Vidra-Casă Veche

b. în regiunea Cluj:

- Bistrița-Rodna-Ansamblul de

construcții "Sugălete" (latura de nord a pieței bisericii Evanghelice)

- Ciceul-Ruinele cetății

c. în regiunea Constanța:

- Adamclisi-Tropaeum Trajani

- Constanța - Catedrala ortodoxă

- Constanța - Moscheea -

Arh. V. Ștefănescu

- Constanța - Vechiul far

- Enisala, raion Babadag -

Cetatea Heracleea

- Mangalia, raion Constanța,

Casa fostă Mehmed Hagi Ismail -

Str. Vânători

- Mangalia-raion Constanța -

Mormântul Scit Moscheea

Mangalia - raion Constanța

d. În regiunea Craiova:

- Almaj-Biserica și Cula

- Baia de Aramă-Biserica

- Brădești-Bătrâni-Biserica

- Caracal-Casa lui Iancu Jianu

- Cerneți-raion Severin-Cula lui

Tudor Vladimirescu

- Coțofeni - Casa Coțofenilor

- Craiova - Biserica Sf. Dumitru

- Craiova - Casa Băniei

- Craiova - Fostul Palat al Prefecturii

- Craiova - Fosta Bancă a Comerțului

- Craiova - Palatul Dinu Mihail

- Curtișoara - Cula

- Gura Motrului - Mănăstirea

- Vădeni - r. Tg. Jiu - Biserica

- Vodița - Biserica (ruină)

e. În regiunea Galați:

- Galați - Casa Serfioti

- Galați - Catedrala

- Galați - Muzeul Regional

(Palatul Cuza)

f. În regiunea Hunedoara:

- Densuș - Biserica

- Orlea - Biserica Sf. Maria

- Prislop - Biserica

- Streiu - Biserica

- Streiu - Sângiorgiul - Biserica

II. Lucrări de protejare la Cetatea de Scaun a Sucevei

Referent: Arh. Gh. Curinschi

Se prezintă în ședință proiectul de norme pentru lucrările de protejare a Cetății de Scaun a Sucevei. Consiliul este de părere ca aceste norme să fie discutate împreună cu delegații colectivului arheologic care a lucrat la fața locului în campaniile din anii trecuți și de aceea amână discutarea problemei pentru ședința următoare.

**Președinte,
DUILIU MARCU**

Membri:
Arh. BALȘ ȘT.
Arh. COSTESCU E.
Prof. IONESCU GR.
Arh. R. LIEBLICH
Prof. H. TEODORU